

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2020. gada 16. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Daiga Rezevska un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KRĪGAĻU DZIRNAVAS” un Dobeles rajona Bērzes pagasta zemnieku saimniecības „DZIRNAVAS” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējas) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 169/2020),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu atzīt Elektroenerģijas tirgus likuma 1. panta otrās daļas 3.¹ punkta vārdus „vai citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai”, 30.⁴ panta pirmo un otro daļu un Pārejas noteikumu 83. punktu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam.

2. Elektroenerģija tirgus likuma 1. panta otrās daļas 3.¹ punktā definēts, kas ir atbalsta periods. Proti, tas ir elektrostacijas dzīves ciklā ietilpstošs periods, kurā elektrostacija saņem valsts atbalstu elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem vai koģenerācijā vai citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai.

Minētā likuma 30.⁴ panta pirmā daļa noteic: „Kopējais atbalsta periods, summējot visu veidu atbalstu elektroenerģijas ražošanai, vienai elektrostacijai nepārsniedz 20 gadus.”

Elektroenerģijas tirgus likuma 30.⁴ panta otrā daļa paredz: „Kopējam atbalsta periodam sasniedzot 20 gadus, atbalsta izmaksu pārtrauc.”

Savukārt likuma Pārejas noteikumu 83. punkts noteic: „Elektroenerģijas ražotājiem, kuriem tiesības uz valsts atbalstu piešķirtas pirms 2020. gada 15. februāra uz laiku, kas pārsniedz 2023. gada 15. februāri, un kuriem atbalsta periods konkrētajā dienā sasniedzis 20 gadus, šo atbalstu turpina sniegt līdz 2023. gada 15. februārim.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējām attiecīgi 2009. un 2007. gadā piešķirtas tiesības uz valsts atbalstu,

proti, tām piešķirtas tiesības pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus. Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka atbilstoši tajā brīdī spēkā esošajām tiesību normām valsts atbalsts tām piešķirts uz 20 gadiem, tas ir, līdz 2029. un 2027. gadam attiecīgi.

Saeima 2020. gada 30. janvārī pieņēma grozījumus Elektroenerģijas tirgus likumā, kas stājās spēkā 2020. gada 15. februārī. Ar tiem Elektroenerģijas tirgus likums citstarp papildināts ar apstrīdētajām normām.

Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka atbilstoši apstrīdētajām normām valsts atbalsts tām tiks pārtraukts jau 2023. gada 15. februārī, jo, ņemot vērā, ka tās attiecīgi kopš 1998. un 1996. gada saņēmušas citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai, kopējais atbalsta periods būs sasniedzis 20 gadus. Tā vietā, lai turpinātu saņemt atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros vēl vairākus gadus, Pieteikuma iesniedzēju tiesības uz īpašumu tikšot nesamērīgi ierobežotas. Apstrīdētās normas arī skarot Pieteikuma iesniedzēju tiesisko paļāvību un to tiesības saņemt valsts atbalstu un pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma sistēmas ietvaros. Tādējādi apstrīdētās normas aizskarot Pieteikuma iesniedzējām Satversmes 105. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz īpašumu un neatbilstot vairākiem Satversmes 1. pantā ietvertajiem vispārējiem tiesību principiem.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējas ir tiesīgas iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējām nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrajam teikumam, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai skaitāms no brīža, kad apstrīdētās normas ir stājušās spēkā, proti, no 2020. gada 15. februāra. Pieteikums

Satversmes tiesā iesniegts 2020. gada 17. augustā. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas ir ievērojušas pieteikuma iesniegšanai noteikto sešu mēnešu termiņu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam. Tam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Elektroenerģijas tirgus likuma 1. panta otrās daļas 3.¹ punkta vārdu „vai citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai”, 30.⁴ panta pirmās un otrās daļas un pārejas noteikumu 83. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KRĪGAĻU DZIRNAVAS” un Dobeles rajona Bērzes pagasta zemnieku saimniecības „DZIRNAVAS” pieteikuma (pieteikums Nr. 169/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2020. gada 16. novembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Ineta Ziemele